

МІНІСТЕРСТВО ОХОРОНИ ЗДОРОВ'Я УКРАЇНИ
ВІННИЦЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ МЕДИЧНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
ім. М. І. ПИРОГОВА

ЗАТВЕРДЖУЮ

Ректор закладу вищої освіти Вінницький
національний медичний університет

ім. М. І. Пирогова



Вікторія ПЕТРУШЕНКО

27 12 2024 р.

ПОЛОЖЕННЯ
про організацію виробничої та переддипломної практики
здобувачів вищої освіти із спеціальності “Громадське здоров’я”
другого (магістерського) рівня вищої освіти для очної та заочної
форм навчання

Положення розглянуто та затверджено на
засіданні Вченої ради
Вінницького національного медичного
університету ім. М. І. Пирогова

Протокол № 4 від 27 12 2024 року

Вінниця 2024

ВСТУП

У системі здійснення ефективної підготовки кадрових ресурсів для сфери громадського здоров'я держави надзвичайно важливу роль має бути відведено для проведення практичної підготовки фахівців на підставі проходження виробничої практики, котра є невід'ємним обов'язковим компонентом освітньо-професійної програми "Громадське здоров'я" та навчального плану підготовки магістрів громадського здоров'я. Отже, ураховуючи своє основне призначення **виробнича практика** становить надто вагомий фундаментальний елемент у підготовці майбутнього фахівця громадського здоров'я. Саме завдяки їй ґрунтовні теоретичні знання трансформуються у конкурентоспроможні якості, які є найзначущими, навіть, вирішальними передумовами щодо формування необхідних загальних та фахових компетентностей майбутніх магістрів громадського здоров'я.

Положення щодо проведення виробничої практики, її проходження, підготовки та захисту звітів за її результатами розроблено відповідно до чинних документів Міністерства освіти і науки України та Міністерства охорони здоров'я України, а також Національного агентства з забезпечення якості вищої освіти України. Саме тому виробничу практику здобувачів освіти спрямовано на закріплення теоретичних знань, отриманих у ході вивчення навчальних дисциплін, накопичення практичного досвіду від час проведення практичних занять, сприяння формуванню особистісно значущих умінь і навичок майбутніх фахівців громадського здоров'я, котрі, власне, характеризують професійне спрямування магістерської програми підготовки фахівців громадського здоров'я.

В ході проведення виробничої практики її організаторам слід керуватися основоположними документами чинного законодавства України, передусім, Законом України "Про вищу освіту", нормативно-правовими актами Міністерства освіти і науки України та Міністерства охорони здоров'я України, насамперед, наказом Міністерства охорони здоров'я України "Про затвердження Положення про проведення практики студентів вищих навчальних закладів України" № 93 від 08.04.1993 р. (зі змінами); освітньо-професійною програмою "Громадське здоров'я", навчальним планом, робочою програмою тощо

Необхідно відзначити і той факт, що виробнича практика має зосереджуватися на активній участі здобувачів вищої освіти у різних формах діяльності фахівців громадського здоров'я, епідеміологів, статистиків, гігієністів, бактеріологів, вірусологів тощо; у проведенні епідеміологічних, мікробіологічних, санітарно-гігієнічних, медико-статистичних досліджень; у порівнянні результатів проведених досліджень із сталими знаннями; в

експертній, проектній, організаційно-управлінській діяльності тощо.

Разом з тим виробнича практика має сприяти і формуванню у здобувачів вищої освіти необхідних комунікативних навичок, а також необхідних навичок роботи в колективі як керівником, так і виконавцем окремих заходів у галузі громадського здоров'я, використанню різних моделей поведінки, розумінню і врахуванню інтересів зацікавлених сторін, визначенню і вибору пріоритетів у професійній діяльності, розробці обґрунтованих альтернатив, реагуванню у відповідь на виклики і загрози для здоров'я населення, котрі виникають.

Переддипломна практика здобувачів освіти є заключною ланкою практичної підготовки, яка проводиться перед виконанням випускової кваліфікаційної (магістерської) роботи. Під час її проходження поглиблюються та закріплюються теоретичні знання з усіх дисциплін навчального плану, добирається фактичний матеріал для виконання кваліфікаційної роботи.

Метою переддипломної практики є поглиблення та закріплення набутих теоретичних знань з основних професійно-орієнтованих навчальних дисциплін, опанування сучасними прийомами та методами прийняття управлінських рішень, розроблення пропозицій щодо впровадження найновіших технологій управління окремими підрозділами закладів охорони здоров'я та центрів контролю та профілактики хвороб, систематичного оновлення та творчого застосування набутих знань у практичній діяльності при вирішенні завдань діяльності, які постають при реалізації ключових функцій фахівця з громадського здоров'я; підготовка кожним здобувачем індивідуального завдання із всебічного вивчення конкретної проблеми охорони громадського здоров'я, збирання практичних і статистичних матеріалів для виконання кваліфікаційної роботи.

Основними завданнями проходження переддипломної практики під час навчання є: ознайомлення із майбутньою професією; опанування системи умінь і набуття навичок щодо вирішення типових завдань відповідно до посад, які може обійняти майбутній фахівець; вивчення практичної організації діяльності центрів контролю та профілактики хвороб та принципів їх функціонування; отримання навичок використання теоретичних знань на практиці; набуття вмінь робити конструктивні висновки на підставі показників діяльності установ та закладів; отримання досвіду специфічних форм роботи; визначення майбутніх перспектив своєї професійної діяльності.

ЗАГАЛЬНІ ПОЛОЖЕННЯ ЩОДО ОРГАНІЗАЦІЇ ВИРОБНИЧОЇ ПРАКТИКИ

Розглядаючи загальні положення щодо організації виробничої практики слід відзначити наступні пріоритетні критерії:

Проходження практики здобувачами вищої освіти за спеціальністю

“Громадське здоров’я” є невід’ємною складовою їх ефективної підготовки згідно із вимогами галузевих стандартів вищої освіти. Саме тому слід відзначити, що вона спрямована на закріплення теоретичних знань, отриманих здобувачами вищої освіти за час навчання, набуття й удосконалення практичних навичок та умінь за спеціальністю “Громадське здоров’я”.

Виробнича практика для здобувачів вищої освіти за фахом “Громадське здоров’я” другого (магістерського) рівня вищої освіти є одним з важливих інструментів розвитку логічного творчого мислення; ознайомлення з практичним застосуванням методів та моделей оцінок стану здоров’я населення; промоції здоров’я і профілактики захворювань; зміцнення здоров’я та вивчення впливу на його стан різних детермінант охорони здоров’я, включаючи захист від фізичних, хімічних, біологічних, радіаційних та інших загроз; здійснення епідеміологічного нагляду за здоров’ям і благополуччям населення; інтерпретації результатів епідеміологічних досліджень; моніторингу і оцінки ефективності інтервенцій, програм та політик в галузі громадського здоров’я; економіки та менеджменту в охороні здоров’я; розробки, організації та реалізації стратегій, політик та інтервенцій громадського здоров’я, необхідних для здійснення професійної діяльності.

Основним організаційно-методичним документом, який регламентує діяльність здобувачів освіти і керівників практики, є **програма практичної підготовки**, яка містить наступні розділи: мета і завдання практики; організація проведення практики; зміст практики; форму звіту щодо проходження практики; форми та методи контролю.

Головною метою виробничої практики є формування та розвиток професійних компетентностей здобувачів вищої освіти, набуття ними вмінь застосовувати отримані теоретичні знання в професійній діяльності, набуття практичного досвіду, оволодіння сучасними методами, формами організації праці, технологіями в галузі громадського здоров’я.

Саме тому **основними завданнями проведення виробничої практики** необхідно вважати:

- оволодіння професійними компетентностями у сфері громадського здоров’я;
- систематизацію та поглиблення знань і вмінь загальної та професійної підготовки;
- оволодіння та закріплення практичних навичок роботи у сфері громадського здоров’я;
- вироблення навичок ефективно вирішувати конкретні завдання, які пов’язані з майбутньою професійною діяльністю;
- вимірювання та прогнозування тенденцій здоров’я населення;

- обґрунтування планів розвитку охорони здоров'я та проведення оцінки їх ефективності;
- підготовку даних для аналізу та організації відповідних досліджень;
- проведення епідеміологічного нагляду за соціально-значущими інфекційними та неінфекційними хворобами, станом психічного здоров'я населення, навколишнього середовища, визначення екологічних, соціально-економічних і медичних детермінант здоров'я;
- розвиток організаційних і комунікативних здібностей та готовності до виконання своїх фахових обов'язків;
- навчання плануванню та організації робочого часу, формування умінь самостійно приймати рішення;
- розвиток здатності використовувати у професійній діяльності знання нормативно-правових актів України та рекомендацій міжнародних організацій.

Виробнича практика забезпечує безперервність і послідовність одержання необхідного обсягу теоретичних знань та практичних навичок, що відповідають освітньому ступеню магістра спеціальності “Громадське здоров'я”

БАЗИ ПРАКТИКИ

Практика проводиться в державних установах та закладах Міністерства охорони здоров'я України, що відповідають меті практики, передусім на базі Центрів контролю та профілактики хвороб, а також інших навчальних і навчально-практичних центрів дотичного профілю. Визначення баз практики здійснюється керівництвом закладу вищої освіти з огляду на спроможності установ і закладів забезпечити виконання програми практики. З підприємствами, установами та організаціями незалежно від їх організаційно-правових форм і форм власності, які визначено базами практики, заклад вищої освіти укладає договір про проведення практичної підготовки здобувачів вищої освіти. Тривалість дії договорів погоджується договірними сторонами. Керівники баз практики зобов'язані забезпечити створення належних умов для проходження практики здобувачів освіти, дотримання правил і норм охорони праці, техніки безпеки і виробничої санітарії, відповідно до чинного законодавства. Розподіл здобувачів за об'єктами практики здійснюється керівником практики та затверджується наказом керівника закладу вищої освіти.

Здобувачі можуть самостійно, за погодженням з керівництвом закладу вищої освіти, підбирати для себе базу практики і запропонувати її для використання. Здобувачі вищої освіти, які поєднують навчання з роботою, можуть проходити практичну підготовку шляхом навчання на робочому місці у процесі виконання посадових обов'язків, якщо це не суперечить основним

засадам виконання програми практики.

Здобувачі, які самостійно визначилися з базою проходження практики, подають до випускової кафедри інформацію про базу проходження практики (найменування центру контролю і профілактики хвороб, закладу охорони здоров'я, органу державної влади, тощо).

У випадку, якщо база практики вимагає направлення від Університету щодо конкретного здобувача освіти, Університет надає таке направлення у відповідь на запит (у довільній формі) від бази практики.

Для допуску на проходження практики на базах для здобувачів освіти проводяться інструктаж з охорони праці та ознайомлення з правилами внутрішнього трудового розпорядку. В особливих випадках робота протягом виробничої практики може бути виконана дистанційно за допомогою платформ on-line навчання: Microsoft Teams, Google Meet, Zoom тощо.

ОРГАНІЗАЦІЯ І КЕРІВНИЦТВО ПРАКТИКОЮ

Виробничу практику проводять відповідно до графіку начального процесу. Безпосереднє навчально-методичне керівництво і виконання програми практики забезпечують відповідні кафедри закладу вищої освіти та навчально-науковий Інститут громадського здоров'я, біології, контролю та профілактики хвороб Вінницького національного медичного університету ім. М.І. Пирогова. Відповідальність за проведення практики покладається на завідувачів кафедр та завідувача відділу виробничої практики закладу вищої освіти. **Безпосереднє керівництво виробничою практикою здійснюються в індивідуальному порядку призначеними викладачами кафедр закладу вищої освіти та керівником від підприємства, установи або організації, на базі яких організовано проходження практики.**

Керівництво практикантами на робочих місцях покладається на осіб, які здійснюють фахову роботу у відповідній установі, закладі. Керівник від бази практики призначається наказом адміністрації установи і персонально відповідає за організацію та проведення практики відповідно до календарного графіка.

Керівник практики від закладу вищої освіти не пізніше ніж за один тиждень до початку практики проводить інструктаж і забезпечує практикантів програмою практики та іншою необхідною документацією, здійснює контроль за виконанням програми шляхом перевірки звітів, присутній під час захисту практики. Керівник практики від підприємства забезпечує умови безпечної праці на робочому місці, проводить обов'язковий інструктаж з охорони праці, знайомить з правилами зовнішнього розпорядку, створює необхідні умови для виконання здобувачами програми практики, вирішує питання доступу до

користування документами, надає необхідні консультації.

Керівник від бази практики контролює виконання програм практики, додержання практикантами трудової дисципліни і правил внутрішнього розпорядку, надання практикантам права користування бібліотекою, економічною, технічною та іншою документацією, необхідною для виконання програми практики, з урахуванням політик конфіденційності установи, закладу, підписує звіт про проходження виробничої практики. За наявності підстав керівник від бази практики може ініціювати відсторонення здобувача від практики.

Організація виробничої практики передбачає розробку робочої програми виробничої практики і силабусу для здобувачів освіти; визначення баз практики; визначення кафедр для проведення практики; визначення кафедрями керівників практики; розподіл здобувачів освіти за базами практики; укладання договорів між університетом та керівниками баз та підготовку проекту і підписання відповідного наказу; підготовку супровідної інформації базовому підприємству щодо обсягів, напрямів, строків практичної підготовки здобувачів освіти; підготовку форм звітної документації за результатами проведення практики.

Під час проходження практики здобувачі освіти зобов'язані:

- не пізніше ніж за один тиждень до початку практики одержати від керівника, який призначений, консультації щодо оформлення всіх необхідних документів та своєчасно прибути на базу проходження практики;
- у повному обсязі виконувати всі завдання, передбачені програмою практики і вказівками її керівників;
- вивчати та суворо додержуватися правил охорони праці та техніки безпеки, техніки і правил пожежної безпеки, внутрішнього розпорядку;
- своєчасно повідомляти керівника від кафедри про виникнення труднощів з виконанням програми практики;
- зібрати та проаналізувати матеріал, необхідний для виконання програми практики;
- згідно з вимогами скласти звіт про виконання програми практики і захистити його перед комісією у визначений термін.

ЗМІСТ І ПРОГРАМА ВИРОБНИЧОЇ ПРАКТИКИ

Обсяги та терміни проведення практичної підготовки майбутніх магістрів громадського здоров'я регламентуються освітньо-професійною програмою "Громадське здоров'я" другого (магістерського) рівня підготовки, відображаються в навчальному плані і графіку освітнього процесу. Виробничу практику проводять згідно із навчальним планом та графіком освітнього

процесу. **Зміст практичної підготовки визначається відповідною програмою практичної підготовки**, розробленою кафедрами, погодженою директором навчально-наукового Інституту громадського здоров'я, біології, контролю та профілактики хвороб Вінницького національного медичного університету ім. М.І. Пирогова і затвердженою проректором з науково-педагогічної та навчальної роботи закладу вищої освіти Вінницького національного медичного університету ім. М.І. Пирогова.

Виробнича практика забезпечує поглиблення знань, одержаних в університеті, набуття практичних навичок з організації, проведення практико-орієнтованого навчання на робочому місці та якісного написання звіту проходження практики. Практикант під час проходження виробничої практики вивчає особливості діяльності в установі, закладі проходження практики, нормативні документи, які стосуються теми практичної роботи, визначає та узагальнює відповідні матеріали, вносить дані до щоденника практики.

Конкретний перелік питань програми виробничої практики формується залежно від переліку тем та питань, які необхідно розглянути згідно з планом практики, затвердженим керівником практики. Виробнича практика передбачає вивчення, збирання, обговорення і систематизацію матеріалів для написання звіту про проходження практики та заповнення щоденника практики.

ОФОРМЛЕННЯ ЗВІТУ ТА ПІДВЕДЕННЯ ПІДСУМКІВ ПРОХОДЖЕННЯ ВИРОБНИЧОЇ ПРАКТИКИ

Після закінчення проходження виробничої практики здобувачі вищої освіти звітують про виконання програми практики. Підведення підсумків практики здійснюється в останній день практики, який вважається днем складання підсумкового контролю і приймається комісією на робочому місці за наявності всіх звітних документів, передбачених програмою з практики.

Формою звітності практики є **щоденник виробничої практики і звіт про проходження виробничої практики, підписані та оцінені безпосередньо керівником від бази практики.**

Щоденник з виробничої практики (додаток 1) має: титульний аркуш; відомість обліку робіт, записи про які робляться в щоденнику окремо за кожен день і містять зміст роботи за даний період; оцінку роботи здобувача освіти з висновками керівника від бази практики та викладача про повноту виконання програми виробничої практики, підписаний керівниками від бази та від закладу вищої освіти.

Звіт про проходження виробничої практики подається після її закінчення. Структура письмового звіту вміщує: титульний аркуш з підписом керівника від бази практики і підписом керівника практики від закладу вищої

освіти (додаток 2); описову частину звіту; додатки (у разі необхідності). Звіт виконання виробничої практики (додаток 2) включає у свою структуру і викладення проведеної роботи за програмою практики.

Здобувачі освіти, які не виконали програму виробничої практики без поважних причин, отримали незадовільну оцінку за практику і не ліквідували академічну заборгованість до початку наступного семестру, відраховуються з закладу вищої освіти.

Якщо програма виробничої практики не виконана здобувачем освіти в повному обсязі з поважної причини, то йому надається можливість відпрацювати пропущені години практичної підготовки за окремим графіком.

ПОРЯДОК ОЦІНЮВАННЯ ПРОХОДЖЕННЯ ВИРОБНИЧОЇ ПРАКТИКИ

Під час здійснення оцінки результатів виробничої практики ураховуються: повнота виконання практикантом завдань (виконано повністю, виконано частково, не виконано); перебування на базі практики кожного робочого дня (щодня/ не щодня / відлучався без дозволу керівника практики).

Протягом часу проходження виробничої практики вся діяльність здобувача вищої освіти підлягає поточному контролю (здійснюється кураторами виробничої практики від кафедри та від бази практики).

Оцінка за кожне практичне заняття з дисципліни є комплексною, включаючи у свою структуру як контроль теоретичної, так і контроль практичної підготовки здобувача освіти, і виставляється викладачем за традиційною чотирибальною шкалою. На останньому практичному занятті проводиться перерахунок балів відповідно до регламенту оцінювання, що зазначений в робочій програмі та силабусі навчальної дисципліни.

Оцінювання проходження виробничої практики відбувається за 200-бальною шкалою.

Критерії оцінювання поточної навчальної діяльності:

- **Оцінку “Відмінно”** здобувач освіти одержує за наступних умов: Повне виконання програми виробничої практики: дотримання режиму практики, позитивний відгук керівника практики. Ведення документації: регулярне ведення звітності, своєчасне і якісне оформлення звітних документів. Оцінка професійних якостей: висока загальна культура, прояв професійного такту, комунікабельності, доброзичливості, організаторських здібностей.

- **Оцінку “Добре”** здобувач освіти одержує за таких умов: Виконання програми виробничої практики: незначні зауваження щодо відвідування практики, позитивний відгук керівника практики. Ведення документації: регулярне ведення звітності, неістотні зауваження щодо змісту і оформлення звітності, своєчасне оформлення звіту. Оцінка професійних якостей: прояв

високої загальної культури, професійного такту, комунікабельності, організаторських здібностей.

- **Оцінку “Задовільно”** здобувач освіти одержує за наступних умов: Виконання програми практики: нерегулярне дотримання графіку відвідування виробничої практики, істотні зауваження у відгуку керівника практики. Ведення документації: нерегулярне ведення звітності. Переважна більшість питань програми у звіті висвітлена, однак мають місце неточність, помилки в оформленні. Оцінка професійних якостей: характеристика здобувача освіти в цілому позитивна.

- **Оцінку “Незадовільно”** здобувач освіти одержує за таких умов: Виконання програми виробничої практики: незадовільне відвідування практики, відгук керівника практики зі значними зауваженнями. Ведення документації: нерегулярне ведення звітності або її відсутність, неякісне і несвоєчасне оформлення звіту. Звітна документація потребує доопрацювання. Оцінка професійних якостей: низька загальна культура, неухвалене ставлення до колег і оточення.

Кінцевий контроль здійснюється по завершенню виробничої практики на останньому практичному занятті.

При собі здобувач освіти повинен мати щоденник. Щоденник є основним звітним документом здобувача на період практики, включаючи її захист. Здобувач зобов’язаний заносити до щоденника повний обсяг виконаної роботи. Без наявності заповненого щоденника, оформленого належним чином, практика не зараховується.

Формою кінцевого контролю успішності навчання освітньої компоненти є залік.

Залік – це форма кінцевого контролю, що передбачає оцінювання засвоєння навчального матеріалу на підставі поточного контролю без виставлення оцінки (зараховано/ не зараховано).

Результат кінцевого контролю фіксується у заліково-екзаменаційній відомості та індивідуальному плані здобувача вищої освіти.

ЗАГАЛЬНІ ПОЛОЖЕННЯ ЩОДО ОРГАНІЗАЦІЇ ПЕРЕДДИПЛОМНОЇ ПРАКТИКИ

Переддипломна практика здобувачів освіти являє собою заключну ланку практичної підготовки, яка проводиться перед виконанням випускової кваліфікаційної (магістерської) роботи. Під час її проходження поглиблюються та закріплюються теоретичні знання з усіх дисциплін навчального плану, добирається фактичний матеріал для виконання кваліфікаційної роботи.

Тому основними складовими **переддипломної практики** здобувачів освіти

є (1) асистентська практика та (2) науково-дослідна практика

У цьому контексті слід відзначити, що магістром є особа, яка здобула повну вищу освіту, спеціальні уміння та знання, достатні для виконання професійних завдань і обов'язків інноваційного характеру, що призначені для первинних посад, перш за все, науково-педагогічної діяльності. Підготовка магістрів здійснюється у відповідності до вимог і високої динаміки сучасного ринку праці, необхідності орієнтації їх на конкурентні сегменти професійної діяльності, а також з метою максимально ефективної підготовки науково-педагогічних працівників для потреб закладу вищої освіти.

Тому діяльність здобувача освіти впродовж періоду **асистентської практики** як складової переддипломної практики є аналогом професійної діяльності викладача вищої школи при виконанні ним обов'язків асистента-стажиста в реальних умовах випускової кафедри. Її метою є динамічне моделювання змісту і форм освоєваної професійної діяльності задля оволодіння професійними вміннями та навичками викладача спеціальності “Громадське здоров'я”, формування дослідницької позиції фахівця громадського здоров'я, поглиблення теоретичних та практичних знань набутих в процесі навчання, формування навичок здійснення викладацької діяльності.

Практика передбачає наступний зміст і завдання:

- поглибити знання із навчальної дисципліни “Основи психології та педагогіки вищої школи”, застосовувати ці знання у викладацькій практиці.
- розвинути навички аналізу структури асистентської практики та методологічну рефлексію (здатність аналізувати методи і прийоми навчання в процесі спостереження, організації і проведення навчальних занять) як компонент професійної компетентності фахівця громадського здоров'я.
- розвинути теоретико-практичні вміння дидактичної діяльності (відбір змісту, вибір форм організації навчання, презентація інформації на лекційному занятті, реалізація навчальних методів, форм, засобів навчання).
- розвинути комунікативну компетентність у роботі з аудиторією.
- розвинути вміння скеровувати викладацьку діяльність слухачів, управляти груповою динамікою в процесі навчання.
- розвинути професійну мотивацію майбутніх фахівців.
- розвинути знання про обґрунтування принципів і технік навчання на основі його закономірностей.

Головні цілі асистентської практики повинні реалізовувалися на основі таких завдань:

- формування професійно-педагогічної спрямованості здобувачів освіти, активного, емоційного-позитивного та ціннісного ставлення до майбутньої професійної діяльності, стійкої мотивації на досягнення успіху у майбутній

професійній діяльності, цінності самореалізації та самовдосконалення у майбутній професійній діяльності, відповідальності за результати професійної діяльності.

- формування цілісних, системно-структурних професійних знань здобувачів освіти, закріплення, поглиблення та систематизація теоретичних знань в галузі фахових дисциплін та методик їх викладання. закріплення, поглиблення та систематизація знань щодо самоорганізації та самовдосконалення в майбутній професійній діяльності.

- формування професійно-творчої самостійності здобувачів освіти, розвиток умінь принципів навчання: свідомості й активності здобувачів освіти під час навчального процесу, принцип доступності, принцип індивідуального підходу, систематичності та послідовності, принцип науковості, принцип емоційності, принцип засвоєння знань, умінь і навичок, розвиток умінь самостійного планування навчально-виховної роботи, розвиток умінь самостійного планування, підготовки та проведення лекційних, практичних форм навчального процесу та організації самостійної роботи здобувачів освіти за навчальним компонентом, формування умінь бачити проблемні педагогічні ситуації, виокремлювати їх, перетворювати на педагогічну задачу, самостійно аналізувати та знаходити оптимальні шляхи вирішення, розвивати механізми творчої діяльності при проведенні аудиторних занять та позааудиторною роботи.

- розвиток культури професійно-педагогічного спілкування здобувачів освіти, розвиток умінь реалізації об'єкто-суб'єктивної взаємодії в процесі професійної педагогічної діяльності, розвиток умінь розподіляти й концентрувати увагу, діяти в навчальному середовищі, розвиток емпатії, толерантності.

- розвиток педагогічної рефлексії здобувачів освіти, розвиток умінь аналізу та самоаналізу аудиторних занять, розвиток умінь самооцінки та самокорекції.

На першому етапі асистентської практики здобувачі освіти знайомляться з системою навчально-виховної роботи кафедри, особливостями методичної, наукової та організаційної роботи викладачів кафедри, із студентською аудиторією, з якою вони будуть проводити навчальні заняття, готують графік проведення залікових занять та інформують керівника практики.

Другий, основний етап, практики передбачає підготовку планів-конспектів навчальних занять та їх методичного забезпечення. Здобувачами освіти проводяться заняття згідно зі встановленим графіком. На заняттях практикантів можуть бути присутні викладач-керівник практики, викладач, який читає даний курс, а також однокурсники. Після кожного проведеного практикантом заняття має проводитись детальне обговорення, яке повинно виявити переваги й недоліки проведеного заняття.

На третьому, останньому, етапі практики здобувачів освіти готують звіт

про практику і представляють його на підсумковій конференції.

Разом з тим програма **науково-дослідної практика** як складова переддипломної практики здобувачів освіти другого (магістерського) рівня вищої освіти спрямована на глибоке і системне дослідження за темою наукових зацікавлень здобувача в галузі охорони здоров'я. Практика сприяє формуванню особистості майбутнього фахівця високої кваліфікації, спроможного творчо застосувати у практичній діяльності новітні досягнення наук і технологій про збереження здоров'я.

Метою науково-дослідної практики є набуття здобувачем професійних навичок та вмінь здійснення самостійної наукової та виконання основних завдань програми практики. Кожен здобувач повинен отримати конкретні наукові результати з обраної наукової теми/проблеми, що будуть відображені при написанні кваліфікаційної роботи магістра.

Науково-дослідна практика передбачає роботу здобувачів у двох основних напрямках, а саме: теоретико-емпіричному (збирання, систематизація, аналіз матеріалів та виконання емпіричної частини роботи у профільних установах) та комунікаційному (висвітлення проміжних результатів своєї роботи у науково-практичних виданнях, в тому числі фахових і різнопланових наукових заходах (конференції, “круглі столи”, семінари тощо).

Зміст і завдання науково-дослідної практики визначає керівник практики на основі наскрізної програми і робочої програм практик. Робоча програми практики складаються, у відповідності до Освітньо-професійної програми і навчального плану, розглядаються та затверджуються на засіданні кафедри.

Відповідно до змісту науково-дослідна практики складається з основних частин, на основі яких складається програма, а в подальшому, буде формуватися і власне звіт практики, а саме теоретичної (формування теоретико-методичної бази дослідження, аналіз літературних джерел, її критичне опрацювання); аналітичної (опис проведеного емпіричного дослідження, висвітлення результатів аналізу статистичних й інших даних, визначення тенденцій розвитку галузі, в якій діє об'єкт дослідження, її стану, проблем і перспектив розвитку); проєктної (формування узагальнень, висновків, рекомендацій); звітної (виконання індивідуального завдання під керівництвом наукового керівника чи керівника практики, оформлення звіту про проходження науково-дослідної практики) частин.

В ході проходження науково-дослідна практики здобувачі освіти вивчають важливі теоретичні роботи зі своєї теми; визначають стан дослідження проблеми у вітчизняній та іноземній літературі; знайомляться зі структурою, науковою проблематикою та результатами наукової роботи академічних і галузевих

інститутів та їх провідних спеціалістів в обраному напрямку досліджень; проводять апробацію теоретичних засад та методології виконаних досліджень (у формі виступів на конференціях, написанні наукових статей, тез, рекомендацій та пропозицій до органів державної влади та місцевого самоврядування, суб'єктів господарювання, засобів масової інформації тощо).

Програма науково-дослідної практики здобувачів, які проходять її у наукових підрозділах закладу вищої освіти передбачає формування графіку проходження науково-дослідної практики, у ході якого здобувач має можливість:

- самостійно обирати та обґрунтувати тему, мету та завдання дослідження вибору;
- обґрунтовувати методи та обсяги, відповідно до поставлених завдань;
- розробляти практичні рекомендації з актуальних проблем громадського здоров'я;
- засвоювати нові теорії, моделі, методи дослідження;
- організовувати та брати участь у проведенні оцінки стану здоров'я населення, епідеміологічної ситуації, безпеки середовища життєдіяльності тощо;
- планувати та проводити заходи з охорони здоров'я та навколишнього середовища;
- збирати та аналізувати інформацію з проблем громадського здоров'я з використанням сучасних методів автоматизованого збору та обробки інформації;
- обробляти та аналізувати отримані дані за допомогою сучасних інформаційних технологій;
- готувати та оформляти науково-технічні проєкти і звіти, нормативних та методичних документів.

Здобувач повинен знати: основні напрями та проблеми наукових досліджень із громадського здоров'я; структуру науково-дослідних установ, закладів охорони здоров'я і закладів громадського здоров'я; організацію роботи кафедральних та наукових підрозділів; правила техніки безпеки роботи з комп'ютерною технікою; правила збору первинної інформації; правила обробки та оформлення результатів наукових досліджень.

Здобувач повинен вміти: працювати з науковою літературою за обраною проблемою; ставити задачі, підбирати адекватні методи дослідження та визначати обсяг вибіркової сукупності дослідження; аналізувати отримані дані наукового дослідження; вносити корективи в дизайн дослідження; формулювати висновки та практичні рекомендації за результатами наукового дослідження; формулювати основні положення наукових робіт: актуальність, мета, завдання, об'єкт, предмет, методи дослідження, новизна, основні положення, що виносяться на захист, теоретичну та практичну значимість роботи. Здобувач повинен володіти навичками пошуку та узагальнення джерел наукової літератури, технологією

планування та виконання науково-дослідної роботи на різних її етапах.

Науково-дослідна практика є важливою складовою програми підготовки магістра в охороні громадського здоров'я, що передбачає проведення досліджень, застосування наукових теорій та аналітичних методів, основним завданням якої є набуття та поглиблення відповідних загальних та спеціальних компетентностей, а також програмних результатів.

У випадку, якщо здобувач освіти бажає виконувати індивідуальне завдання під керівництвом свого наукового керівника кваліфікаційної роботи, його потрібно письмово обґрунтувати керівнику практики. Далі завдання визначає керівник кваліфікаційної роботи. У цьому випадку науковий керівник пише відгук, де пояснює як здобувач виконав завдання і чому отримав виставлену оцінку.

Порядок оцінювання проходження здобувачами освіти переддипломної практики є аналогічним порядку оцінювання проходження виробничої практики.

СПИСОК ДЖЕРЕЛ ЛІТЕРАТУРИ

1. Про вищу освіту: закон України від 01.06.2014 р. № 1556-VII. – Режим доступу: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/1556-18#Text>

2. Про затвердження Положення про проведення практики студентів вищих навчальних закладів України [Електронний ресурс]: наказ Міністерства освіти і науки України від 08.04.1993 р. №98 – Режим доступу <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/z0035-93#Text>

3. Про затвердження Положення про організацію навчального процесу у вищих навчальних закладах [Електронний ресурс]: наказ Міністерства освіти і науки України від 02.06.1993 р. №161 – Режим доступу <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/z0173-93#Text>

4. Рекомендації про проведення практики студентів вищих навчальних закладів України. Солоденко А.К., Панасевич Д.Б. // Ухвалено рішенням Вченої ради Державної наукової установи Інститут інноваційних технологій і змісту освіти (ДНУ ПТЗО) від 24.04. 2013 р. (протокол № 5). Київ. 2013. 29 с.

5. Положення про проведення практики студентів вищих навчальних закладів освіти України: наказ Міністерства освіти і науки України від 8 квітня 1993 р. № 93 //Збірник законодавчих та нормативних актів про освіту. 1994. Вип.1. С.139-153.

6. Положення про проведення практики здобувачів вищої освіти Вінницького національного медичного університету ім. М.І, Пирогова. – Режим доступу chrome-extension://efaidnbmnnnibpcajpcglclefindmkaj/https://www.vnmu.edu.ua/downloads/pdf/polog_prov_prakt_zdobuv.pdf

**МІНІСТЕРСТВО ОХОРОНИ ЗДОРОВ'Я УКРАЇНИ
ВІННИЦЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ МЕДИЧНИЙ
УНІВЕРСИТЕТ ім. М.І. ПИРОГОВА**

**Навчально-науковий Інститут громадського здоров'я,
біології, контролю та профілактики хвороб**

**ЩОДЕННИК
виробничої/переддипломної практики здобувача освіти**

(прізвище, ім'я, по-батькові)

Інститут _____

Кафедра _____

Освітньо-кваліфікаційний рівень _____

Напрямок підготовки _____

Спеціальність _____

(назва)

_____курс, група_____

ВІДОМІСТЬ
обліку робіт, виконаних здобувачем освіти
за час проходження виробничої/переддипломної практики

Дата	Назва виконаних робіт	Робоче місце	Оцінка	Підпис керівника бази практики
1	2	3	4	5

Оцінка роботи здобувача освіти
Висновки керівника бази практики

Керівник від підприємства, організації, установи _____
(підпис) (прізвище та ініціали)

Висновки та оцінка викладача

Керівник практики _____

(підпис) (прізвище та ініціали)

«___» _____ 20__ року

**МІНІСТЕРСТВО ОХОРОНИ ЗДОРОВ'Я УКРАЇНИ
ВІННИЦЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ МЕДИЧНИЙ
УНІВЕРСИТЕТ ім. М.І. ПИРОГОВА**

**Навчально-науковий Інститут громадського здоров'я,
біології, контролю та профілактики хвороб**

З В І Т
про проходження
виробничої/переддипломної практики
здобувача освіти _____ курсу, _____ групи
спеціальності “Громадське здоров'я”

(прізвище, ім'я, по батькові)

Місце проходження практики _____

Термін практики з _____ до _____

Дата складення звіту “_____” _____ 20__ року

О ц і н к а :

за національною шкалою	 _____ (словами)
кількість балів	 _____ (цифрами та словами)
за шкалою ECTS	

Керівник від кафедри

(посада, науковий ступінь,
вчене звання)

(підпис)

(ініціали, прізвище)

Керівник від бази практики

(посада, науковий ступінь,
вчене звання)

(підпис)

(ініціали, прізвище)

“_____” _____ 202__ Р